

רוצה להוציא אותי

(צילום: איל יצירה)

עו"ד תמר גולן

דיילת יכולה לנעול נעלי עקב אחרי גיל 60, ואיזה דיילת לא יכולה, אבל בסופו של דבר נקבע שגיל פרישה אחיד שומר יותר על כבוד האדם", הוא מזכיר. לדבריו, פסיקה נוספת ניתנה לפני חודשים ספורים, במקרה של עובדת בשירות בתי הסוהר. "עד היום היה נוהג שלפיו סוהרים פורשים באמצע שנות החמישים לחייהם, אבל אותה סוהרת טענה שהיא מועסקת בתפקיד מטה ולכן אין אלמנט של שחיקה שמחייב אותה לפרוש מוקדם יותר. הפסיקה תמכה בטענת הסוהרת, וביטלה את הנוהג הזה".

פתרון גם למחסור ברופאים

לדברי עו"ד רפנה שמואלביץ', ההשפעה המיידית יותר של הפסיקה תהיה

ומשקל. "פעם יכולנו לפטר עובד כי הוא בא בבוקר וצבע העיניים שלו התחלף. כיום אנחנו צריכים להסביר לעובד למה רוצים לפטר אותו, ולספק לו נימוקים ענייניים".

איך זה יראה בפרקטיקה? לקחנו באופן מכוון פרופיל של עובד עם חוות דעת חיוביות, שמועסק בארגון רווחי שלא מתקיימים בו פיטורי צמצום. שאלנו כיצד תשפיע הפסיקה במקרה כזה, שבו אותו עובד באותו ארגון מבקש להמשיך לעבוד גם אחרי גיל 67, בה בעת שהמעסיק שלו ביקש לסיים את העסקתו. "אם הארגון במשבר כלכלי, אז אין ספק שהפסיקה לא תשפיע, אבל במקרה כזה כמו שאתה מתאר יהיה למעסיק קשה יותר לסיים את העסקתו של העובד, ולשכנע שהדבר לא נעשה מחמת גיל", טוען עו"ד נחום פינברג, שמייצג גם הוא מעסיקים גדולים במשק.

גם עו"ד פינברג מזכיר כי כבר ניתנו בעבר פסיקות חשובות בעניין גיל הפרישה של עובדים. "בשנת 2000 ביטל בית המשפט העליון את הנוהג שהיה קיים בחברת אל על, שלפיו דיילים ודיילות מחויבים לסיים את עבודתם עד גיל 60, מוקדם יותר מגיל הפרישה כחוק. השופט חשין סבר שלא צריך לבטל את הנוהג, כי לא ניתן לבדוק איזו

ומחים בשוק העבודה ממשיכים להצביע על ההיבטים הדרמטיים בפסיקה התקדימית שנתן השבוע בית הדין הארצי לעבודה, ולפיה מעסיקים מוכרחים לשקול בכובד ראש להמשיך ולהעסיק עובדים גם לאחר הגיעם לגיל הפרישה, אם אלה מעוניינים בכך. על פי הפסיקה, מעסיק מחויב לקיים שימוע לעובד שכזה ולהציג נימוקים ענייניים, כפי שמחויבים לנהוג עם כל העובדים.

"זה בדיוק התפקיד של מערכת המשפט, להתאים את החוק למציאות החיים", אומרת עו"ד תמר גולן, שמייצגת מעסיקים, בשיחה עם "גלובס". לדבריה, פסיקות קודמות של בתי הדין לעבודה קבעו כי חלק בלתי נפרד מהזכות לעבוד ולהתפרנס, היא הזכות לכבוד ולפיתוח המיומנות האישית. "הפסיקה האחרונה בעצם שיכללה את האמירות האלה, וקבעה שצריך לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו, ולא באופן גורף ודווקני".

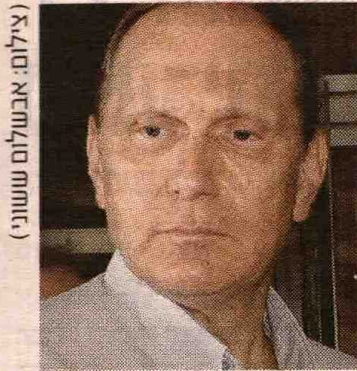
לדברי עו"ד גולן, הפסיקה הזו מחייבת את המעסיקים באופן דרמטעי - אלא אם כן יקבע אחרת, "אבל כן" לא יקבע אחרת. היא מזכירה שמדובר במגמה בפסיקה, שמעניקה לעובדים יותר כוח

לפנסיה? תנמק

טוב יותר, גם אם חלקית, במחסור הקיים ברופאים", הוא אומר.

לפסיקה של ביה"ד יש לא מעט השלכות כלכליות על המעסיקים ועל המשק בכלל. עו"ד פינברג, למשל, מזכיר כי הארכה בפועל של גיל הפרישה תתרום לקרנות הפנסיה, ולחיווק קרנות הפנסיה באופן טבעי יש השפעה רוחבית וחיובית. מנגד, עובדים

מבוגרים הם ברוב המקרים גם עובדים שמרוויחים טוב יותר מאלה הצעירים, והמשך העסקתם יכולה להכביד על הוצאות השכר של המעסיקים. אם להסתמך על מכון ירושלים לחקר שווקים, הרי שבעצם העסקתם של עובדים מבוגרים טמון פוטנציאל כלכלי אדיר. על פי תוצאות מחקר שפרסם לאחרונה המכון, כ-30% מבני 65 ומעלה שאינם עובדים כיום מסוגלים לעבוד, ואילו היו מועסקים - הדבר היה מייצר להם הכנסות של 6.4 מיליארד שקל. על פי המכון, חישוב ההכנסות נעשה בצורה שמרנית וזהירה מאוד, כאילו עובדים אלה מרוויחים שכר מינימום בלבד. אילו החישוב היה נעשה על פי השכר הממוצע הקיים של בני 65 המועסקים כיום, פוטנציאל ההכנסות היה מגיע לכדי 16 מיליארד שקל. ●

ד"ר ליאוניד אידלמן

ניתוחים. "ניהלנו שעות של דיונים סביב הנושא הזה, אבל בסופו של דבר המדינה סירבה", מספר אידלמן. "לאנשי האוצר היה חשוב שהשליטה תהיה בידי המעסיק, כלומר שהמנהלים הם אלה שיקבעו מי יפרוש ומי לא".

אידלמן לא מסתיר את התלהבותו מהפסיקה ואומר: "זו החלטה דרמטית, ואני מעריך שאם היא הייתה מתקבלת לפני שניהלנו מו"מ בעניין ייתכן שהיא הייתה משפיעה על התוצאות של הדברים". לדבריו, הרוב המכריע בקרב הרופאים שנאלצים לפרוש מבתי החולים הציבוריים בשל החוק הקיים, ממשכים לעבוד במערכת הפרטית. "אין ספק, שאם יעסיקו במערכת הציבורית יותר רופאים לאחר גיל הפרישה, אפשר יהיה להתמודד

עו"ד דפנה שמואלביץ'

ד"ר אידלמן לא מסתיר את התלהבותו מהפסיקה ואומר: "זו החלטה דרמטית, ואני מעריך שאם היא הייתה מתקבלת לפני שניהלנו מו"מ ייתכן שהיא הייתה משפיעה על התוצאות של הדברים"

עוד נחום פינברג

בזירה של מקומות העבודה המאורגנים. לדבריה, ארגוני העובדים והוועדים יבקשו לנהל מו"מ בעניין גיל הפרישה - בין אם בכדי ליישם את הפסיקה ולדרוש לאפשר לעובדים לפרוש בגיל מאוחר יותר בהתאם לרצונם, ובין בכדי לדרוש פיצויים מוגדלים למי שיסכימו לפרוש בגיל הקבוע לפי חוק. ייתכן כי הראשון שעשוי לעשות זאת הוא יו"ד ההסתדרות הרפואית, ד"ר ליאוניד אידלמן. אשתקד, במסגרת המו"מ להסכם עבודה חדש, דרש ד"ר אידלמן לאפשר לרופאים שמעוניינים בכך לעבוד בבתי החולים הציבוריים גם לאחר גיל 67, ובהתאם לאפשר לרופאים בני 65-67 לפרוש מוקדם יותר אם הם מדווחים על קושי לכצע